גמ' מה"מ דת"ר [ט] יכול אין חייבין משום טומאה אלא בדבר שיש לו מתירין ודין הוא ומה פיגול שהוא בידיעה אחת וקרבנו קבוע ולא הותר מכללו אין חייבין אלא על דבר שיש לו מתירין טומאה [א] שהיא בשתי ידיעות [ב] וקרבנו עולה ויורד [ג] והותרה מכללה אינו דין שלא יהא חייב אלא על דבר שיש לו מתירין תלמוד לומר [ד] אמור אליהם לדורותיכם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם וגו' בכל הקדשים הכתוב מדבר יכול יהו חייבין עליהן מיד תלמוד לומר אשר יקרב אמר רבי אלעזר וכי יש נוגע שהוא חייב [ה] הא כיצד כל דבר שיש לו מתירין אינו חייב עד שיקרבו מתירין וכל דבר שאין לו מתירין אינו חייב עד שיקדש בכלי:

הדרן עלך חטאת העוף

ולד [ו] **חטאת** ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ימותו ושעיברה שנתה ושאבדה ונמצאת בעלת מום אם משכיפרו הבעלים תמות [ז] ואינה עושה תמורה [ח] ולא נהנין ולא מועלין ואם להתם [ט] בחטאות ואשמות היינו אימורי [קדשים] קדשים ולא מיקרו נעשית מצותן בהעלאה ואם תאמר ומאי שנא ואומר מורי הרב רבינו פרץ שימי' דשנא ושנא מיבעיא אימא קרא ומיבעיא אימא סברא מיבעיא אימא קרא דכתיב והוליא הדשן גבי עולה ומי לאו האי קרא מן הדין היה לנו לומר דמשנת העלאה [י] הן בקדשי קדשים הן בקדשים קלים הוי נעשית מצותו אך גלי קרא גבי עולה דלא הוי נעשית מצותו בהעלאה כיון דאכתי צריך להוליאה לבית הדשן הילכך [יא] קדשי קדשים גילף מינה שכשם שהיא קדשי קדשים ומועלין בה עד שתגיע לבית הדשן [יב] כל קדשי קדשים מועלין באימורין עד שיגיע לבית הדשן אבל קדשים קלים לא גילף מינה ומיבעיא אימא סברא דגבי קדשי קדשים שיש בהם מעילה מתחלה לא נפק מעילה מהם אי מאימורים שלהם לכל הפחות עד שיגמור הכל שיגיע לבית הדשן אבל בקדשים קלים שאין בהן מעילה עד לאחר זריקה מיד שיעלו האימורים דין הוא לומר בכל מקום דמיד לאחר העלאה הוי נעשית מצותה אלא דגבי קדשי קדשים כפי שיש מעילה בהם מתחלה לא נפקי אלא לזמן מאוחר שנוכל למצוא דהיינו הוצאה לבית הדשן אך קא קשיא על זו הסברא דהא קטורת שהיא קדשי קדשים ויש בה מעילה מתחלה אמרינן פסחים (דף פו.) דמשנת תמרתו אין בהן מעילה ולא אמרינן עד שיגיע לבית הדשן אמנם [יג] לטעמא דפריסת מקרא ניחא דכיון דלאו מין זבח הוא לא שייך למילף מעולה [יד]: ומה פיגול שהוא בידיעה אחת. פירוש דלא בעיא ידיעה בתחלה וידיעה בסוף כמו בטומאת מקדש וקדשיו (דף ג.): וקרבנו קבוע. שאינו בעולה ויורד ועוד שיר [טו] אחד מה שאין כן בקרבן של טומאת מקדש וקדשיו [יז]:

הא כיצד. כלומר אם [כן] קשו קראי אהדדי דאשר יקדישו משמע משנת הקדש ואשר יקרב משמע הקרבה ממש: כל דבר שיש לו מתירין משיקרב מתירין. בזבחים (דף מה:) פירשתי עוד:

הדרן עלך חטאת העוף

ולד חטאת ותמורת חטאת וכן חטאת שמתו בעליה ימותו ושעיברה שנתה ושאבדה ונמצאת בעלת מום אם משכיפרו בעליה תמות. לכאורה משמע דהכי קאמר אם משכיפרו בעליה נמצאת שהיתה אבודה [יח] [יט] בשעת כפרה מתה ונמצאת בעלת מום אפילו נמצא [כ] [קודם כפרה] וקשה כיון דלא נמצא עד לאחר כפרה לגולי עלמא תמות וי"ל דמתניתין כרבנן דרבי שמעון דאמרי (תמורה דף טו.) אין חטאת מתה אלא באבודה בשעת כפרה והכא מיירי [כא] בשעת כפרה אינה אבודה והאי אם משכיפרו לא קאי אנמצאת אלא קאי אהאי דקאמר תמות וה"ק [כב] ונמצאת בעלת מום קודם כפרה אם משכיפרו בעליה [כג] באו לימלך מה יעשו תמות ואע"ג דאם נמצאת תמיתה לא תמות דרבנן דרבי שמעון מ"מ אית לן למימר הכא תמות כיון דנמצאת בעלת מום וקשיא דאדרבה כל שכן כיון דאית בה דחויים אחרים עם הדיחוי דאבודה לית לן למימר דתמות כדאמרינן בתמורה (דף כב.) [כד] באבודה גילה דאם אבוד כיון דלא חזי להקרבה גילה וה"ג הוה לן למימר יותר דלא תמות כי נמצאת בעלת מום מכי נמצאת דאתר לא תמות דרבנן לכך נראה לפרש דודאי אם כיפרו בעליה קאי אנמצאת ובאבודה בשעת כפרה מיירי וה"ה כי נמצאת תמיתה דתמות ונקט נמצאת בעלת מום לרבותא דאע"ג דאיכא דיחוי המוס עם הדיחוי דאבודה וס"ד אמינא דלא תמות [כה] קמ"ל דתמות וכמו כן נפרש גבי עיברה שנתה דמוקי לה בתמורה בפרק ולד חטאת (דף כב.) באבודה כדי שלא יקשה ממנה לריש לקיש דאמר עיברה שנתה רואים [כו] כאילו היא עומדת בבית הקברות ורועה [כז] [כח] ושעיברה שנתה שאבדה עם עיברה שנתה [כט] והשתא קשיא כיון [לא] דלא"כ למה לי עיברה שנתה והא כולי עלמא [לב] דאבודה בשעת כפרה תמות ואם משכיפרו בעליה קאי אמרוייהו [לג] לעיברה שנתה ואבדה ואשאבדה ואנמצאת בעלת מום וי"ל דהכא נמי נקט לרבותא עיברה שנתה דאע"ג דאיכא דיחוי אחרינא עם דיחוי דאבודה [לד] מ"מ תמות וא"ת למאי דפריסת לא משכחת ה' חטאות המתות דהא לא אמר בעיברה שנתה ונמצאת בעלת מום דתמות אלא באבודה וכן כיפרה בעליה באחר לא אמרינן תמות אלא באבודה בשעת כפרה לרבנן דרבי שמעון אבל לרבי שמעון ניחא שפיר דהא [לה] אית ליה דכיפרו בעליה אפילו בלא אבדה כלל תמות [לו] י"ל דלרבנן נמי לא קשיא כל כך דמכל מקום משכח ה' חטאות המתות כשעיברה שנתה וכו' בשלא נמצאת עד לאחר כפרה [לז]:

ואינה עושה תמורה. שאם התפיס בהמה [לח] אינה מקודשת דהא למיתה אזלא: **לא** נהנין **ולא** מועלין. דכיון דאזלי לאיבוד לא שייכא בהו מעילה ולא קריבא בהו קדשי ה': [לט] **ואם** עד שלא כיפרו בעליה תרעה עד שתסתאב. לא קאי אנמצאת בעלת מום דמאי עד שתסתאב הרי היא כבר בעלת מום אלא קאי אעיברה שנתה אי נמי קאי אבעלת מום [מ] ומאי תרעה כגון שנמצא בעל מום עובר דמיד נדחית מהקרבת מזבח וקאמר תרעה אותה שנמצאת עד שתסתאב ויפול בה מום קבוע דאז יהיה מותר למוכרה ולהוליאה לחולין ויביא בדמיה אחרת שיקרב למזבח: ועושה

גמ' מה"מ. דנותר וטומאת מיתין עליהן בין בדבר שיש לו מתירין בין בדבר שאין לו מתירין: **דתנו רבנן כו' ומה פגול שהוא.** תמוה כ"כ שהוא חייב קרבן בידיעה אחת כשנודע לו שאכל פיגול שאינו צריך שתי ידיעות כטומאת מקדש וקדשיו דבטומאת מקדש וקדשיו בעינן שתי ידיעות ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם בנתיים דכתיב (ויקרא ה) ונעלם מכלל שידע והדר כתיב והוא ידע הרי כאן שתי ידיעות: **וקרבנו קבוע.** דהאוכל פיגול בשוגג מביא חטאת בהמה: **ולא הותר מכללו.** בצבור [מא] אין חייבין כו': **והותרה מכללה.** כגון פסח הבא בטומאת אינו דין כו': [מב] **ורבות לו הקדשים לטומאה.** בין שיש להן מתירין בין שאין להן מתירין: **יהו.** אם הוא דבר שיש לו מתירין יהו חייבין עליו משום טומאה מיד קודם שיקרבו מתירין ואותן שאין להן מתירין יהו חייבין עליהן משום טומאה לאלתר קודם שינתנו בכלי: **ת"ל אשר יקרב.** והאי יקרב משמע נגיעה דבגיעה לאוהב מחייב דכי יגע (ויקרא יא) מתרגמינן ארי יקרב ואמר ר"א וכי יש נוגע שהוא חייב כרת א"כ למה נאמר אשר יקרב דמשמע נגיעה בעלמא [מג] לא [מד] משמע נגיעה אלא הכי משמע דאינו חייב עליו משום טומאה עד שיכשר ליקרב דהיינו עד שיקרבו מתירין: **הא נילד כל דבר שיש לו מתירין וכו'.** ונותר אתי חילול חילול מטמא כדאמרינן בפס' זבחים (דף מה.):

הדרן עלך חטאת העוף

ולד חטאת וחמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ימותו. דהכי הוו בין לאחר כפרה ולד חטאת להכי מתה שהרי אינה ראויה לכפרה שלא הפריסה מתחלה לכך ותמורת חטאת נמי להכי מתה שהרי באה בעבירה דלא יעיר כתיב [מה] וחטאת שמתו בעליה נמי להכי מתה דאין כפרה למתים דמיתתן כיפרה עליהם: **שעיברה שנתה ושאבדה.** עד שהיא תמימה ושוב נמצאת והרי היא בעלת מום אם כיפרו הבעלים באחרת שלא רצו להתכפר בדמי זו [מו] שעברה שנתה [מז] או שאבדה ונמצאת בעלת מום תמות ואפילו נמצאת קודם כפרה ונתכפרו בעליה באחרת תמות הואיל ונמצאת בעלת מום אבל אם נמצאת תמימה קודם כפרה אע"פ שנתכפרו באחרת אינה מתה אלא תרעה והכי אמרינן במסכת תמורה בפרק ולד חטאת (דף כב.): **ואינה עושה תמורה.** דכיון דנתכפרו באחרת דלא אחשבה להאי לא לקדושת דמים ולא לקדושת מזבח הילכך לא אלימא למיתפס אחרים בתמורה ואע"ג דבעלמא בעל מום עושה תמורה דכתיב [מח] או רע בטוב הכא לא תפיס: **ולא נהנין.** מהם לכתחלה הואיל וקדושין הוו ואם נהנין אין מועלין בהן מדאורייתא אלא מדרבנן ואינו משלם אלא קרן בלבד: ואם

**נמצאת בעלת מום קודם כפרה אם משכיפרו בעליה [יד] באו לימלך מה יעשו תמות ואע"ג דאם נמצאת תמיתה לא תמות דרבנן דרבי שמעון מ"מ אית לן למימר הכא תמות כיון דנמצאת בעלת מום וקשיא דאדרבה כל שכן כיון דאית בה דחויים אחרים עם הדיחוי דאבודה לית לן למימר דתמות כדאמרינן בתמורה (דף כב.) [עו] באבודה גילה דאם אבוד כיון דלא חזי להקרבה גילה וה"ג הוה לן למימר יותר דלא תמות כי נמצאת בעלת מום מכי נמצאת דאתר לא תמות דרבנן לכך נראה לפרש דודאי אם כיפרו בעליה קאי אנמצאת ובאבודה בשעת כפרה מיירי וה"ה כי נמצאת תמיתה דתמות ונקט נמצאת בעלת מום לרבותא דאע"ג דאיכא דיחוי המוס עם הדיחוי דאבודה וס"ד אמינא דלא תמות [עז] קמ"ל דתמות וכמו כן נפרש גבי עיברה שנתה דמוקי לה בתמורה בפרק ולד חטאת (דף כב.) באבודה כדי שלא יקשה ממנה לריש לקיש דאמר עיברה שנתה רואים [יז] כאילו היא עומדת בבית הקברות ורועה [יח] [עח] ושעיברה שנתה שאבדה עם עיברה שנתה [עט] והשתא קשיא כיון [יט] דלא"כ למה לי עיברה שנתה והא כולי עלמא [כ] דאבודה בשעת כפרה תמות ואם משכיפרו בעליה קאי אמרוייהו [כא] לעיברה שנתה ואבדה ואשאבדה ואנמצאת בעלת מום וי"ל דהכא נמי נקט לרבותא עיברה שנתה דאע"ג דאיכא דיחוי אחרינא עם דיחוי דאבודה [כב] מ"מ תמות וא"ת למאי דפריסת לא משכחת ה' חטאות המתות דהא לא אמר בעיברה שנתה ונמצאת בעלת מום דתמות אלא באבודה וכן כיפרה בעליה באחר לא אמרינן תמות אלא באבודה בשעת כפרה לרבנן דרבי שמעון אבל לרבי שמעון ניחא שפיר דהא [כג] אית ליה דכיפרו בעליה אפילו בלא אבדה כלל תמות [כד] י"ל דלרבנן נמי לא קשיא כל כך דמכל מקום משכח ה' חטאות המתות כשעיברה שנתה וכו' בשלא נמצאת עד לאחר כפרה [כה]:

ואינה עושה תמורה. שאם התפיס בהמה [כו] אינה מקודשת דהא למיתה אזלא: **לא** נהנין **ולא** מועלין. דכיון דאזלי לאיבוד לא שייכא בהו מעילה ולא קריבא בהו קדשי ה': [כז] **ואם** עד שלא כיפרו בעליה תרעה עד שתסתאב. לא קאי אנמצאת בעלת מום דמאי עד שתסתאב הרי היא כבר בעלת מום אלא קאי אעיברה שנתה אי נמי קאי אבעלת מום [כח] ומאי תרעה כגון שנמצא בעל מום עובר דמיד נדחית מהקרבת מזבח וקאמר תרעה אותה שנמצאת עד שתסתאב ויפול בה מום קבוע דאז יהיה מותר למוכרה ולהוליאה לחולין ויביא בדמיה אחרת שיקרב למזבח: ועושה

ושאבדה ונמצאת בעלת מום. קודם שנתכפר בחטאת (תמורה כא.): **אם משכיפרו הבעלים.** אחרי כן בחטאת, תמות. ואפילו לרבנן דאמרי לקמן ופליגי עליה דרבי אין חטאת מתה אלא שנמצאת לאחר שכיפרו הבעלים, בהא מודו, הואיל ואיכא תרתי לריעותא, דאבודה ונמצאת בעלת מום, ועוד דבעלים כפרו בחטאת לאחר שנמצאת ודמו ליה בידים דלא רלו לכפר בה, ולאי מודו דלמיתה אזלא, ולהכי נקט בעלת מום, דאי תמיתה הואיל ונמצאת קודם כפרה אפילו כיפרו הבעלים שוב בחטאת דועה (שם).

שיטה מקובצת

[ט] חייב א"כ למה נאמר אשר יקריב לומר לך שאינו חייב עד שיוכשר ליקרב הא: [י] הוו נינהו מהנך: [יא] שנתה כגון שלא הספיק להקריב עד שעיברה שנתה או: [יב] דהתם מיירי בחטאות ואשמות דהויין אימורין דקדשי קדשים תיבת היינו נמחק: [יג] העלאה בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים: [יד] הלכך בקדשי קדשים גילף מינה שכשם שמועלין בעולה שהיא ק"ק: [טו] הדשן כן כל ק"ק מועלין באימורין והם חלק גבוה כמו עולה עד: [טז] מעולה א"נ כמו כן שאני קטורת דהקטרה היא עבודה אחרת דלא היה בה הוצאת הדשן כדמשמע לקמן ודוק היטב ותמצא חילוק טוב: [יז] ועשיר שוין הן מה: [יח] וקדשיו יכול יהו חייבין עליו מיד דאשר יקדישו משמע משעה שהוקדשו בפה ת"ל אשר יקרב ומפרש ר' אלעזר וכי יש נוגע שהוא חייב כלומר היכי משמע שהוא חייב והא כתיב ההוא קרא בקדשים לא יאכל עד שיטהר בפ"ק דזבחים וקשה דהא תינח למאן דאמר במצורע מוחלט ובזב בעל שלש ראיות הכתוב מדבר ומאי עד שיטבול עד שיבא כפרתו א"כ בהכי מיירי קרא דלא יאכל בקדשים אלא למ"ד במצורע מוסגר ובזב בעל שתי ראיות הכתוב מדבר ומאי עד שיטהר ר"ל עד שיעריב שמשו דהיינו שישקע א"כ האי קרא דלא יאכל בתרומה איירי ואין ראיה מתרומה לקדשים אלא נראה להרב ר' יעקב מקינון דלפי סוגיא דזבחים אתא שפיר דקאמר התם שיש ג' פסוקים של שלש כריתות בטומאה אחת לכלל ואחת לפרט דבאותו פסוק שני שהוא הפרט כתוב בו אכילה ולהכי מתמה וכי יש נוגע שהוא חייב ודלא כפרט שבא לפרש הכלל אלא כדבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל משמע דוקא אכילה אסר רחמנא ובזבחים פ' ב"ש הארכתי: **ולא** הותר מכללו. כמו טומאה דהותרה בצבור: [יט] אבודה קודם כפרה ולא מצאה עד לאחר כפרה ולקה למה לי נמצאת:

[כ] נמצא תמימה כיון תיבת ולקה נמחק: [כא] מיירי דבשעת כפרה: [יב] בעליה בא לימלך לנו מה יעשה נאמר לו דתמות: [כג] בתמורה דאבודת לילה: [כד] תמות כמו אבודה דלילה קמ"ל דתמות דלא דמי לאבודת לילה דאינה ראויה לשום הקרבה אבל בעלת מום מ"מ קדמה קדושת דמים וכמו: [כה] רואים אותה כאילו: [כו] ורועה וה"פ דמתניתין ושעיברה: [כז] כיון דאבדה למה תיבת דא"כ נמחק: [כח] והא כ"ע מודה דאבודה: [כט] אתרוייהו כדפרישית אעיברה ותיבות ואבדה ואאבדה נמחק: [ל] דאבודה וסד"א דלא תמות דהוי כמו אבודת לילה קא משמע לן דמכל מקום תמות דלא דמי לאבודת לילה כדפי' וצ"ע למאי דפרישית דעבדה שנתה אינה מתה אלא דוקא כשנמצאת אחר כפרה א"כ הנך תרתי בתרייתא חדא נינהו עברה שנתה ונמצאת בעלת מום דתרוייהו מיירי באבודה בשעת כפרה ועוד אפילו בלא עברה שנתה ובלא בעלת מום אמרינן דתמות כשהיה אבודה בשעת כפרה וא"כ כיון דבכל ענין אבודה מתה בין תמימה בין בעלת מום בין עברה שנתה בין לא עברה א"כ הנך תרתי דעברה שנתה ובעלת מום ואבודה כולהו לא הוו אלא חדא וא"כ קשה דחמש חטאות הויכי משכחת להו פי' בתוס' דאין הכי נמי דחמש חטאות לא מתוקמי לרבנן רק לרבי שמעון דאית מתיבת מ"מ עד תיבת דאית נמחק: [לא] תמות או י"ל: [לב] כפרה ועוד דמ"מ כיון דאיכא רבותא גבי בעלת מום וגבי עיברה שנתה כדפי' הילכך תרתי חשיב להו אבודה בשעת כפרה מתה גם כשעברה שנתה וכמו כן מתה גם נמצאת בעלת מום לכך חשיב להו תרתי: [לג] בהמה לקדושה לא קדשה תחתיה דהא. תיבות אינה מקודשת נמחק: [לד] מום ומיירי כגון תיבות ומאי תרעה נמחק:

[לה] דאית ליה: [לו] תמות אי נמי קאי אבעלת מום [לז] דאבודה בשעת כפרה: [לח] בהמה כגון שלא הספיק להקריב עד שיעבור שנתה: [לט] דאבודה וסד"א דלא תמות דהוי כמו אבודת לילה קא משמע לן דמכל מקום תמות דלא דמי לאבודת לילה כדפי' וצ"ע למאי דפרישית דעבדה שנתה אינה מתה אלא דוקא כשנמצאת אחר כפרה א"כ הנך תרתי בתרייתא חדא נינהו עברה שנתה ונמצאת בעלת מום דתרוייהו מיירי באבודה בשעת כפרה ועוד אפילו בלא עברה שנתה ובלא בעלת מום אמרינן דתמות כשהיה אבודה בשעת כפרה וא"כ כיון דבכל ענין אבודה מתה בין תמימה בין בעלת מום בין עברה שנתה בין לא עברה א"כ הנך תרתי דעברה שנתה ובעלת מום ואבודה כולהו לא הוו אלא חדא וא"כ קשה דחמש חטאות הויכי משכחת להו פי' בתוס' דאין הכי נמי דחמש חטאות לא מתוקמי לרבנן רק לרבי שמעון דאית מתיבת מ"מ עד תיבת דאית נמחק: [מ] בעלת מום וגבי עיברה שנתה כדפי' הילכך תרתי חשיב להו אבודה בשעת כפרה מתה גם כשעברה שנתה וכמו כן מתה גם נמצאת בעלת מום לכך חשיב להו תרתי: [מא] בהמה לקדושה לא קדשה תחתיה דהא. תיבות אינה מקודשת נמחק: [מב] מום ומיירי כגון תיבות ומאי תרעה נמחק:

[מג] (זבחים מה: ע"ש), תמורה כח:, [מד] בלבור הס"ד ואח"כ ד"ה אין כו' והוסתרה כו' והל"ל ל"ק, [מה] אלא ע"כ לא וכו' ל"ק, [מו] (ויקרא כז), [מז] (שם), [מח] כך כל ק"ק כו' ל"ק, [מט] לטעמא דפרשתי אב"א קרא ניחא דכיון כו' ל"ק, [נ] בשעת כפרה דה נמצאת תמות וקשה למה כי נמצאת ב"מ אפילו נמצאת תמימה כיון דלא נמצא עד כו' ל"ק, [נא] אבודה ונמצאת ב"מ כו' ל"ק, [נב] וה"ק ושעיברה שנתה כו' ל"ק, [נג] אבודה לילה כו' ל"ק, [נד] ל"ק, [נה] (שם), [נו] בשעת כפרה דה נמצאת תמות וקשה למה כי נמצאת ב"מ אפילו נמצאת תמימה כיון דלא נמצא עד כו' ל"ק, [נז] אבודה ונמצאת ב"מ כו' ל"ק, [נח] וה"ק ושעיברה שנתה כו' ל"ק, [נט] כיון דאם שנתה כו' ל"ק, [נ] ל"ק, [נא] אבודה ונמצאת ב"מ ל"ק, [נב] אבודה ונמצאת ב"מ ל"ק, [נג] ל"ק, [נד] ל"ק, [נה] ל"ק, [נו] ל"ק, [נז] ל"ק, [נח] ל"ק, [נט] ל"ק, [ס] ל"ק, [סא] ל"ק, [סב] ל"ק, [סג] ל"ק, [סד] ל"ק, [סה] ל"ק, [סו] ל"ק, [סז] ל"ק, [סח] ל"ק, [סט] ל"ק, [ע] ל"ק, [עא] ל"ק, [עב] ל"ק, [עג] ל"ק, [עד] ל"ק, [עה] ל"ק, [עו] ל"ק, [עז] ל"ק, [עח] ל"ק, [עט] ל"ק, [פ] ל"ק, [פא] ל"ק, [פב] ל"ק, [פג] ל"ק, [פד] ל"ק, [פה] ל"ק, [פו] ל"ק, [פז] ל"ק, [פח] ל"ק, [פט] ל"ק, [צ] ל"ק, [צא] ל"ק, [צב] ל"ק, [צג] ל"ק, [צד] ל"ק, [צה] ל"ק, [צו] ל"ק, [צז] ל"ק, [צח] ל"ק, [צט] ל"ק, [ק] ל"ק, [קא] ל"ק, [קב] ל"ק, [קג] ל"ק, [קד] ל"ק, [קה] ל"ק, [קו] ל"ק, [קז] ל"ק, [קח] ל"ק, [קט] ל"ק, [ר] ל"ק, [רא] ל"ק, [רב] ל"ק, [רג] ל"ק, [רד] ל"ק, [רה] ל"ק, [רו] ל"ק, [רז] ל"ק, [רח] ל"ק, [רט] ל"ק, [ש] ל"ק, [שא] ל"ק, [שב] ל"ק, [שג] ל"ק, [שד] ל"ק, [שה] ל"ק, [שו] ל"ק, [שז] ל"ק, [שח] ל"ק, [שט] ל"ק, [ת] ל"ק, [תא] ל"ק, [תב] ל"ק, [תג] ל"ק, [תד] ל"ק, [תה] ל"ק, [תו] ל"ק, [תז] ל"ק, [תח] ל"ק, [תט] ל"ק, [י] ל"ק, [יא] ל"ק, [יב] ל"ק, [יג] ל"ק, [יד] ל"ק, [טו] ל"ק, [יז] ל"ק, [יח] ל"ק, [יט] ל"ק, [כ] ל"ק, [כא] ל"ק, [כב] ל"ק, [כג] ל"ק, [כד] ל"ק, [כה] ל"ק, [כו] ל"ק, [כז] ל"ק, [כח] ל"ק, [כט] ל"ק, [ל] ל"ק, [לא] ל"ק, [לב] ל"ק, [לג] ל"ק, [לד] ל"ק, [לה] ל"ק, [לו] ל"ק, [לז] ל"ק, [לח] ל"ק, [לט] ל"ק, [מ] ל"ק, [מא] ל"ק, [מב] ל"ק, [מג] ל"ק, [מד] ל"ק, [מה] ל"ק, [מו] ל"ק, [מז] ל"ק, [מח] ל"ק, [מט] ל"ק, [נ] ל"ק, [נא] ל"ק, [נב]

ואם עד שלא כיפרו הבעלים תרעה עד שתסתאב ותמכר [ח] ויקחו בדמיה אחרת ועושה תמורה ומועלין בה: **גמ'** [ט] מאי שנא רישא דלא קא [י] מיפלגי ומאי שנא סיפא דקא מיפלגי רישא פסיקא ליה סיפא לא פסיקא ליה הא תנא ליה גבי תמורה תנא התם משום תמורה תנא הכא משום מעילה: **מתני'** [כ] המפריש [א] מעות לנזירותו לא נהנין ולא מועלין מפני שהן ראוין [ג] לבא כולן שלמים מת [ד] והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה [ב] מעות מפורשים דמי חטאת ילכו לים המלח [ה] לא נהנין ולא מועלין דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן [ו] דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד [ז] ואין טעונין לחם: **גמ'** מתקיף לה ריש לקיש וליתני נמי המפריש מעות [ח] לקינים לא נהנין ולא מועלין מפני שהן ראוין להביא תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן אמר רבא אמרה תורה [ט] במעות סתומין הבא שלמים אמרה תורה [י] הבא תורין שלא הגיע זמנן (לא) [יא] אינן ראויין למזבח: **מתני'** [כא] רבי שמעון אומר הדם קל [יב] בתחלה וחמור בסופו נסכין חומר בתחלתן וקל בסופן [יג] [יד] דם בתחלתו אין מועלין יצא לנחל קדרון [טו] מועלין בו [טז] נסכין בתחלתן מועלין בהן תורין לשיתין אין מועלין בהן: **גמ'** ת"ר [יז] מועלין בדמים דברי ר' מאיר ור"ש וחכ"א אין מועלין מ"ט דמ"ד אין מועלין [יח] אמר עולא אמר קרא [1] ואני נתתיו לכם שלכם הוא דבי ר' ישמעאל תנא לכפר לכפרה נתתיו ולא למעילה רבי יוחנן אמר אמר קרא [1] כי הדם הוא בנפש יכפר [יט] [כ] לפני כפרה כלאחר כפרה הוא מה לאחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה ואימא [כא] מה לפני כפרה יש בו מעילה אף לאחר כפרה יש בו מעילה וכי יש לך דבר שנעשית מצותו ויש בו מעילה אמאי לא הרי

ואם עד שלא כיפרו הבעלים. בחטאת נמצאו ורוצין להתכפר בדמי אותה שהיא בעלת מום הואיל ומסאבא וקיימא תמכר ולאחר ויביא בדמיה חטאת ואותה שעברה שנתה תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה אחרת. **ועושה תמורה ומועלין בה הואיל וקדושה קדושת דמיס: גמ' ומאי שנא הני יב** [כב] **רישא** [כג] **דלא קא מפליג בהו.** ואמר דלעולם ימותו בין משכיפרו בין עד שלא כיפרו: **רישא פסיקא ליה.** דלעולם ימותו דמאי דפלגה איכא לפלוגי ברישא התם ליכא למימר כיפרו ולא כיפרו דולד חטאת ותמורת חטאת אינהו גופייהו לא הוו חטאת וחטאת שמתו בעליה נמי הא מתו להו בעליס אבל בסיפא איכא לפלוגי: **הא תנא ליה גבי תמורה.** כי האי גוונא: **תנא הכא משום תמורה.** אילדי דאיילי בתמורה איילי נמי במעילה: **והכא תנא משום מעילה.** ואילדי דאיילי במעילה איילי נמי בתמורה: **מתני' המפריש מעות לנזירותו.** ולא פירש אלו לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים: **לא נהנין ולא מועלין.** בכל אותן מעות: **מפני שהן ראויין להביא בכולן שלמים.** כלומר דבכל [כג] מנה ומנה מצינן למימר זה הפרישם לשלמים ושלמים קדשים קלין הינהו ואין בהן מעילה כדתנן בפ' קמא (לעיל דף ז:) קדשים קלין לפני זריקת דמיס אין מועלין בהן ומאי טעמא אזיל לקולא דאי אמרת [כד] נימא שהן ראויין ל"ק, ד) ל"ל מהני עולה ואיכא מעילה בכולהו מכל מקום דמי שלמים איכא בינייהו דאינן בני מעילה ואי מייתי עלייהו קרבן מעילה אישתכח דקא מייתי חולין לעזרה הלכך [כה] [כו] לקולא לא נהנין ולא מועלין: **מעות סתומות.** לא פרש: **יפלו לנדבה** [כז]. דהלכה היא בזיר: **דמי חטאת ילכו לים המלח.** דחטאת שמתו בעליה הואיל וקדושין הוו ואם נהנו אין מועלין בהן דאורייתא אלא מדרבנן דמייתי קרן לחוד: ואם עד שלא כיפרו הבעלים. שעדיין לא כיפרו באחרת ורוצים להתכפר בדמי אלו אותה שהיא בעלת מום כיון דמסאבא וקיימה תמכר ואלתר ויביא חטאת בדמיה ואותה שעברה שנתה תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה אחרת: ועושה תמורה ומועלין בה. הואיל והקדושין הוו ואם נהנו אין מועלין בהן מדאורייתא אלא מדרבנן דמייתי קרן לחוד: ואם עד שלא כיפרו הבעלים. שעדיין לא כיפרו באחרת ורוצים להתכפר בדמי אלו אותה שהיא בעלת מום כיון דמסאבא וקיימה תמכר ואלתר ויביא בדמיה חטאת ואותה שעברה שנתה תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה אחרת: ועושה תמורה ומועלין בה. כיון דלא כיפרו בעליה משום דלא אזלא לקולא דאי אמרת דמי חטאת ילכו לים המלח אזיל

יא: ולד חטאת פרק שלישי מעילה

מה נותר שריפתו בקודש אף זו שריפתו בקדש. והיינו דלא כר"א דרבי לדוק דכיון דלאחר שירד טעון שריפה אם כן לא נעשית מצותו ואמאי אמרינן במתני' [יא] [ירדו] לשיתין אין מועלין ומשני אפילו תימא ר' אלעזר ברבי לדוק היא [ב] דאי קלט כלומר שקלט מאויר ולא ירדו ממש על הריצפה וכבי האי גוונא אין מצותה בשריפה ולהכי קאמר במתני' דאין מועלין איכא דאמרי לימא מתני' ר"א בר רבי לדוק ולא רבנן דאי רבנן אמאי קאמר במתני' ירדו לשיתין אין מועלין בהם מאי מעילה שייכא בהו והלא הם יורדין לתהום [יא] והיאך יכול למעול בהם ומשני דאי קלט ועתה לגירסא זו לא אשיב [ג] אמאי דיוקא [יב] [ג] (לגירסא קמא) לרבי אלעזר ברבי לדוק איכא דאמר לימא [ג] דמתני' אתא כרבי אלעזר בר לדוק וכגון דאיקלטו שקלט את היין קודם שירד לריצפה דאם ירד לריצפה הריצפה מקדשת ולריך לשורפו ואם כן לא נעשית מצותה ומשני לא לעולם כר"א ואפילו לא [יב] איקלטו ומדרבנן ופריך והא קלא קנסיב ליה פירוש והא ר"א בר לדוק דריש לה מקרא ומשני אסמכתא בעלמא היא: **דישון מזבח הפנימי.** שהיו מקטירין את הקטרת על מזבח הפנימי והיה [יב] דשן עליו והיו נוטלין אותו במקום שזורקין בו המורלה והגולה רחוק י' אמות מרגלי הכבש כדמפרש במתניתא (דף כח:) משום דכתיב והשליך ואין השלכה פחות [יג] מ' [מעשרים] אמה: **המקדיש דישון בתחלה.** יש מפרשים במקדיש אפר כירתו ואין נראה דאמטו גרע ממקדיש זבל אשפתו דקאמר בסמוך דמועלין ואם כן מאי קא משמע לן הכא דהא ודאי [יג] דכל אדם יכול להקדיש לבדק הבית לכך נראה לפרש דמיירי באדם [יד] שנטל מתרומת הדשן לאחר שהורמה והקדישה [טו] מועלין בה מן התורה: **תורים שלא הגיע זמנן.** דבעינן בתורים שיהו גדולים ובני יונה שעבר זמנן דביונים גדולים פסולים כדאמרינן בסוף פ' קמא דחולין (דף כב.) לא נהנין ולא מועלין פירוש לא מועלין כלל ואפילו מדרבנן [ט] אמרינן [כ] דלא מועלין כלל דאין לפרש דאין מועלין מן התורה קאמר אבל מדרבנן איכא מעילה דהא לעיל וכן גבי חטאות המתות דקאמר אין מועלין ר"ל אף מדרבנן כדמשמע לעיל בריש פ"ק (דף ג.) ופ"כ ס"מ * כל היכא דקתני [לא] אין מועלין ר"ל [ט] אפילו מדרבנן. **ע) רבי שמעון אומר תורים שלא הגיע זמנן מועלין בהן.** כדמפרש בגמ' ובני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין ולא דמי לחטאת שעברה שנתה דאמר לעיל דמועלין בה קודם כפרה דהתם [כא] משום דאזיל לרעיה ואית לה פדיון אבל הכא אין לעופות פדיון ולא איקרו קדשי ה' [לא]: **בשלמא מזבח החיצון דכתיב ושמו אצל המזבח.** לכאורה משמע דהכי קאמר בשלמא דישון מזבח החיצון אין מועלין משום דכתיב ושמו [יב] מיהו אין לפרש כך דהא בדישון מזבח החיצון יש בו מעילה כדמשמע לעיל דפריך והרי תרומת הדשן וכו' ואדרבה ושמו משמע שיש בו מעילה דקאמר לעיל וכתיב התם [ב] ושמו אצל [יג] לכך נראה לפרש דדייק ממתני' דקתני דישון מזבח הפנימי לא נהנין ולא מועלין משום דנעשה מצותו דיש בו דאכתי לא נעשית מצותו דמצוה לדשנו ודוקא במזבח הפנימי אבל במזבח החיצון מועלין בו אף לאחר הדישון ועלה קאמר בגמרא בשלמא מזבח החיצון מועלין בו אף לאחר הדישון [יד] משום דכתיב ושמו לומר דאף כי נעשית מצותו מועלין בו כדנפקא לן לעיל מדכתיב ושמו אצל מזבח פנימי מגלן דמצוה לדשנו דיימא דאין מועלין משעת דישון ואילך משום דנעשית מצותו ולא גרלה דא"כ משעת דקודם דישון יש מעילה בדשן מזבח הפנימי וזה אינו כדאמרינן בפרק כל שעה (פסחים דף כו.) דקטרת משעתה תמרנו אין בו מעילה אלא גרלה לפרש כך בשלמא מזבח הפנימי נפקא לן מיניה דהוי מצוה לדשנו אבל מזבח הפנימי מגלן דמצוה לדשנו [טו] ולאו [יז] דמעילה קא לריך כלל וזה דוחק דהוה ליה לאיתויי גבי מזבח החיצון הדשן ועוד בסמוך דקבעי מנורה

הרי [א] תרומת הדשן שנעשה מצותו ויש בו מעילה משום דהוה [ב] ליה תרומת הדשן ואיברי שעיר המשתלח [ג] שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למ"ד [ד] איברי שעיר המשתלח אין נהנין מהן אלא למאן דאמר [ה] נהנין מהן מאי איכא למימר משום דהוה [ו] ליה תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא לרבנן [ז] דאמרי [1] והניחם שם [ח] מלמד שהן טעונין גניזה שפיר אלא לרבי דוסא דאמר מותר [ט] להשתמש בהן כהן הדיוט מאי איכא למימר משום דהוה תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובין הבאין כאחד [י] הניחא למ"ד אין מלמדין אלא למ"ד מלמדין מאי איכא למימר תרי מיעוטי כתיבי כתיב התם [2] הערופה וכתיב התם [3] ושמו אצל המזבח הני אין מידי אחרינא לא: נסכים בתחילה מועלין בהן [וכו']: לימא מתני' דלא כר"א בר רבי צדוק [7] דתניא ר"א בר רבי צדוק אומר [יא] לול קטן היה בין כבש למזבח במערבו של כבש אחת לשבעים שנה פרחי כהונה יורדין בו ומביאין יין קרוש שהוא דומה לעגולי דבילה ושורפין [יב] אותה בקדושה שנאמר [4] בקודש הסך נסך שכר לה' [יג] כשם שניסוכה בקדושה כך שריפתה בקדושה מאי משמע ואמר רבינא אתיא קודש קודש כתיב הכא בקודש וכתיב התם [5] ושרפת את הנותר באש ולא יאכל כי קודש [יד] הם מה נותר שריפתו בקדושה אף האי נמי [טו] בקדושה אפילו תימא ר' אלעזר בר רבי צדוק [6] דאי קלט [טז] איכא דאמרי לימא מתני' כר' אלעזר בר ר' צדוק [יז] דאי קלט אמרי לא [כ] ומדרבנן והא קרא קנסיב לה אסמכתא: מתני' דישון המזבח הפנימי [יח] המקדיש דישון בתחלה מועלין בה [יט] תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין: גמ' בשלמ' מזבח

והרי תרומת הדשן. [יח] דהוי אצל המזבח דנעשית מצותו [ג] ומועלין בו דכתיב [1] ושמו וגו' וגמר מיניה הכא: **משום.** הכי לא גמרינן מיניה דהוי תרומת הדשן כו': **הניחא למאן דאמר.** התם (יומא דף סז.) איכרי שעיר כל יום הכפורים מועלין בהן אע"פ שנעשית מצותן משום דכתיב [2] אל מרן גזירה שפיר להכי לא גמיר מתרומת הדשן דהוי תרומת הדשן ושעיר המשתלח שני כתובין הבאין כאחד: **אלא למ"ד נהנין.** דמפיק ליה [שם:] ממדברה [3]: **מאי איכא למימר.** גמרת מתרומת הדשן לא הוו שני כתובין וכו': **אלא לרבי דוסא דאמר וכו'.** דלית בהו מעילה ומאי והניחם שם שלא יתמשש בהן ביום הכפורים אחר: **מאי איכא** (ד) **למימר.** אפילו למ"ד מלמדין מהן הכא אין מלמדין משום דתרי מיעוטי כתיבי בהו: **הערופה.** דה"א קמייתא יתירא היא: **וכתיב התם ושמו.** דוי"ו בתראה מייתרא לומר לך הני מילי כהן דהיוט מאי איכא למימר מותר [ט] להשתמש בהן כהן הדיוט מאי איכא למימר משום דהוה תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למאן דאמר [ה] נהנין מהן מאי איכא למימר אלא למ"ד מלמדין מאי איכא למימר תרי מיעוטי כתיבי כתיב התם [2] הערופה וכתיב התם [3] ושמו אצל המזבח הני אין מידי אחרינא לא: נסכים בתחילה מועלין בהן [וכו']: לימא מתני' דלא כר"א בר רבי צדוק [7] דתניא ר"א בר רבי צדוק אומר [יא] לול קטן היה בין כבש למזבח במערבו של כבש אחת לשבעים שנה פרחי כהונה יורדין בו ומביאין יין קרוש שהוא דומה לעגולי דבילה ושורפין [יב] אותה בקדושה שנאמר [4] בקודש הסך נסך שכר לה' [יג] כשם שניסוכה בקדושה כך שריפתה בקדושה מאי משמע ואמר רבינא אתיא קודש קודש כתיב הכא בקודש וכתיב התם [5] ושרפת את הנותר באש ולא יאכל כי קודש [יד] הם מה נותר שריפתו בקדושה אף האי נמי [טו] בקדושה אפילו תימא ר' אלעזר בר רבי צדוק [6] דאי קלט [יז] איכא דאמרי לימא מתני' כר' אלעזר בר ר' צדוק [יח] דאי קלט אמרי לא [כ] ומדרבנן והא קרא קנסיב לה אסמכתא: מתני' דישון המזבח הפנימי [יט] המקדיש דישון בתחלה מועלין בה [יא] תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין: גמ' בשלמ' מזבח

מנורה

מדהכי קתניה לאידך ולא יליף מהכא דוקא הני קתמר (פסחים מה.) וכיון דלא יליף ולא מייתי לאיי מיניה, אפי' קא אמר אמאיל ואיכא למדקשיא איפכא לא מדקשיא הכי (זבחים שם). **ובגדי כהונה.** מרבעה בגדי לבן כ"ג נכנס בהן לפני ולפנים ביום הכפורים וטעונין גניזה עולמית ואין הדיוט עובד בהן כל השנה ולא כ"ג ביום כפורים אחר, דלכתיב ופשט אם בגדי הבד והניחם שם (חולין שם וכעי"ז פסחים כב.) ודלשיג מלמד שטעונין גניזה (זבחים שם). **מותר להשתמש בהן כהן הדיוט.** כאיין הן לכהן הדיוט כל השנה, שהן הן הבגדים הראויין לשימוש הדיוט כתותן ומכנסים ומלנטא (פסחים כב. וכעי"ז חולין שם) ומה ס"ל והניחם שם מלמד שלא יתמשש הוא לייט"ל אחר (חולין שם) וקי"ל בגדי כהונה אין בהן מעילה, מפני שלא ניתנה תורה למלאכי השרת שיהו זריזין לפוטטן מיד (יומא ס.). **ועגלה ערופה.** אף על פי שנעשית מצותה אמורה בהשלה, דכתיב וערפו שם, שם תהא קבורתה (חולין שם) והאי שם קרא ימיה הוא לומר שתהא שם קבורתה (זבחים שם) שם תהא גניזתה (יומא שם). **תרי מיעוטי כתיבי.** לומר שאין למדין מהן (זבחים שם) אפילו למ"ד בעלמא מלמדין, הני אין מלמדין, דמיעוטי כתיבי בהו דמשמע הני ולא אחריני (חולין קיז:). **הערופה.** זו ולא אחרת כדו (זבחים שם, וכעי"ז יומא שם וכריתות

א [מיי' פ"ב מהל' מעילה הלכה יד]:
יא ב מיי' פ"ה מהלכות עבודת יום"כ הל' כב:
יב ג מיי' פ"א מהל' כלי המקדש הל' ה:
יג ד מיי' פ"ב מהלכות בית המחירה הל' יב:
יד ה מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה טו:
טו ו מיי' פ"ה מהל' מעילה הלכה ח:
טז ז מיי' שם פ"ג הלכה טז:

רבינו גרשום

וקאמר ליה (האי הוא) [מאי חזית] דדריש הכי [אמר לך] (ואמר) רבי יוחנן וכי יש לך כו' ש"מ דמיסתבר הכי כדאמינא: והרי תרומת הדשן דנעשת מצותו ויש בו מעילה. מתרומת הדשן עצמו מיירי דהוי אצל המזבח כדאמר בפירקין דלעיל הנהנה מאפר תפוח ר' יוחנן אמר מועלין בו אימא הכא נמי: ליכא למימר הכי משום דהוה ליה תרומת הדשן ואיברי שעיר המשתלח שני כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין: הניחא למאן דאמר. במסכת יומא בפ' שני שעירי יוה"כ אין נהנין אף על גב דנעשת מצותן משום דכתיב גזרה שפיר הוו ב' כתובים הבאין כאחד ואין מלמדין: מלמד שהן טעונין גניזה. דאית בהו מעילה הנהנה מהן שפיר: אלא לר' דוסא דאמר מותר לישתמש בהו כהן הדיוט. אלמא לית בהו מעילה. אפילו למאן דאמר מלמדין הני אין מלמדין דתרי מעוטי אית בהו: כתיב הכא הערופה. דה"א יתירא הוא: וכתיב התם ושמו. וי"ו בתראה מיותר לומר לך הני (אין) אית בהו מעילה לאחר שנעשת מצותו מידי אחרינא לא: לימא מתני'. דקתני דנסכין שירדו לשיתין אין מועלין בהן דלא כר' אלעזר בר צדוק דאית ליה דנסכין שריפתן בקדושתן וכיון דמצריך להו שריפה אלמא אית ליה דמועלין בהן: מה נותר דשריפתו בקדושה. דכל פסולי דקדשים שריפתן בקדש דגמ' מחטאת דכתיב וכל חטאת אשר יובא מדמה וגו' בקדש באש תשרף שרפתו תהא בקדושה: אפילו תימא ר' אלעזר בר' צדוק היא. והאי דקתני מתני' ירדו לשית אין מועלין בהן דאי קלט קתני כגון שלא ירדו ממש לארץ אלא קודם שירדו פשט ידו למטה וקלטן מן הדפנות אין מועלין בהן הא ירדו לשית מועלין בהן ואי' דמפרשי הכי אפילו תימא מתניתא רבי אלעזר בר' צדוק הוא והאי דקתני הכא ושורפין אותו בקדושה משום דאי קלט לקדושה כלומר דלול קלטן לקדושה: ל"א והאי לישנא הוי דעיקר דהכי כתיב במסכת סוכה לימא מתניתא רבי אלעזר בר' צדוק היא מדאצטריך לתנא למתנא ירדו לשיתין אין מועלין בהן אלמא דסבירא ליה בר' אלעזר דלול קטן היה שם דיכול להביאן דרך לול דאי רבנן דקסברי דשיתין מחוללין ויורדין עד התהום היאך יכול ללוקטן ולמעול בהן הא נחיתו להו לתהום: אפילו תימא רבנן דאי קלט. שאם הכניס ידו בשיתין ולקטן וקבל הנסך קודם שירד לתהום אפילו הכי קמ"ל דאין בו מעילה: דאי ר' אלעזר בר' צדוק. כיון דאמר ושורפין אותו בקדושה אכתי בקדושה קיימי אפילו תימא רבי אלעזר בר' צדוק ואין לך דבר כו'. אמאי קאמר אם בא לשורפו שורפו בקדושה אבל אין בו מעילה: דישון מזבח הפנימי והמנורה. הדשן שלהן היה מוציאו ומניחו אצל מזבח החיצון מקום שהיה מניח את תרומת דשן של מזבח החיצון ואחר שהוציאו שם לא נהנין ולא מועלין בהן הדבה לא כתיב ביה ושמו כמו בדישון מזבח העולה: המקדיש דישון מזבח בתחילה מועלין בו. הכי קאמר אם הקדיש אחד מעות דמי אותו דישון כגון דאמר הרי עלי דמי דישון בתחילה קודם שהוציאו לעזרה דיש בו מעילה ואח"כ הוציאו לחוץ ובא אחד ונהנה מן הדישון אף על גב דכבר נעשת מצותו אפילו הכי מועלין בו דכיון דנהנה ממנו וחיסר מן הדשן שוב ליכא לשער כמה היו דמיו כשנתנדבה ונמצא מפסיד להקדש משום הכי מועלין בו לאלתר כשנהנה ממנו: בשלמא מזבח החיצון.

אצלו דכתיב והרים את הדשן אשר תאכל האש וגו' משום הכי מצינו למימר דאותו דישון הוי קודש:

ג). **ושמו.** מדהוה ליה למכתב ושם וכתיב ושמו, לזה ולא לאמר (זבחים שם). **לימא מתני'.** הא דקתני ירדו לשיתין אין מועלין רבנן היא ומיקלט אין מועלין, דאין בהן מעשה טוקף בגוה, דאי ר"א אמתי בקדושתייהו קיימי דקאמר שורפין אותו בקדושה, אלמא קדושתו עליהם מדבעי שריפה. **בין כבש למזבח.** הכבש מרכז ג"כ ומשפע ועולה ט' אמות עד שפוה למזבח ולא היה לשאו למזבח אלא אחר מעט מפקיע בינתים, כדאמר בזבחים (קד.) ועשית עולותיך הבשר והדם, מה דם בזריקה אף בשר בזריקה, הא למדת אחר יש בין כבש למזבח, ואותו אחר קרוי בין כבש למזבח, ולול היה באותו אחר במערבו של כבש כשמונה אמות מערבית של כבש, שהנסכים יורדין בתוכו שהן נעשין בדרומית מערבית של מזבח, ומוקף מרבע מחיצות עד קרקעיתו וקרקעיתו של רצפת שיש והין היין נגלע שם, וכל נסכי יין של כל השנה יורדין שם, והאי תנא לית ליה שהיו שיתין יורדין עד תהום והכי אמרינן לקמן דלית ליה ופליג אדרבנן (שם). **פרחי כהונה.** יגדלים בהיום (שם). **יין קרוש.** שנעשה ונקרש (שם). **ושורפין אותה בקדושה.** נמקום קדוש בעזרה ומתוך השיתין מוציאין אותו שלא יתמלאו השיתין מן הנסכין, שכל קרבנות הצבור ויחיד נעשין נסכים מתוך מתוקת ואפס, ושורפין אותם שאסורין בהנאה דקדש הוא (שם). **שנאמר בקדש הסך.** הקיש שריפה לניסוכו (שם) לא יליף מהכא אלא ששריפתו בקדושה ולא נמיל מוך לעזרה, אבל הוצאתו משם פשיטא ליה כדי שלא יתמלאו ולא לריך קרא (שם מס:). **מאי משמע.** מהכא שריפה (שם). **אתיא קודש קודש.** אתיא ב"ר אלעזר בר' צדוק. דאין יורדין לתהום ואפשר לירד ולהכניסם (שם). **דאי קלט.** אם תלה כלי בתוך השיתין וקיבל (שם).

מסורת הש"ס

(א) [קדושין כד. וש"נ], ג) [יומא סז.], ג) פסחים כו. כריתות ו. חולין קיז. זבחים מו. יומא יב: כד. פ., ד) [תוספתא פ"ב ה"מ] פוקס מט. [ע"ש: בתוס' ר"ה נסכים], ה) [ע"ל הוס], ו) [ויקרא ון], ז) [שם טז], ח) [שם], ט) [ויקרא ון], י) ליקבץ ביום כו'. ל"ק, כ) אלי דיוקא כמו לגינתא קמא ל"א כרבי לדוק כו' ל"ק, ל) רש"ק מ"ז, מ) ל"ק, נ) אלא מועלין דאין כו' ל"ק, ס) אפילו מדרבנן וכ"ש דאמר מוריס כו' מועלין בהן מפרש טעמא בגמ' ובבני יונה שעבר זמנן מודה אלא נהגין כו' והד"ל. ל"ק, ע) שיין לדף יב., פ) ומאי אלא מזבח נכן כו'. ל"ק, צ) ולא ממעילה קא פריך כלל כו'. ל"ק.

תורה אור השלם

1. וּבָא אַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת בִּגְדֵי הַבַּד אֲשֶׁר לָבַשׁ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם: ויקרא טז כג
2. וְכֹל זְקֵנֵי הָעִיר הַהִוא הַקְּרֹבִים אֶל הַחָלָל יִרְחֲצוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל הָעֶגְלָה הָעֲרוּפָה בַּנָּחַל: דברים כא ו
3. וְלִבֵּט הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי בַד יִלְבַּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת הָעֹלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו ג
4. וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיְיָ: במדבר כח ז
5. וְאִם יֹותַר מִבְּשַׂר הַמִּלֻּאִים וּמִן הַלֶּחֶם עַד הַבֹּקֶר וְשָׂרַפְתָּ אֶת הַנּוֹתָר בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הוּא: שמות כט לד

הגהות הב"ח

(א) גמ' אפילו תימא ר' אלעזר בר ר' לדוק ומתניתין דקלוקן: (ב) שם אמרי לא דלא איקלט ומדרבנן. ק"ל ס"ל הא לדיקן לשורפו ועי' בתוס': (ג) רש"י ד"ה והרי תרומת וכו' דנעשית מצותו דכתיב ושמו וגו' ומועלין בו וגמר מיניה הכא ומשני משום הכי ס"ל והד"ל: (ד) ד"ה אלא וכו' לגמור מס"ל ותא"ל: (ה) ד"ה מ"ד תרי מיעוטי אפילו למ"ד: (ו) ד"ה איכא דאמרי וכו' לאמר דאמרי כו' ומשני אפילו תימא כל"ל והד"ל: (ז) **בא**"ד אפילו תימא ר' אלעזר ב"ר לדוק דאיקלט כו' והא דקאמר: (ח) ד"ה המקדיש דישון וכו' מועלין **בתחילה** הס"ד:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה תורים וכו' כל היכא דקתני אין מועלין. עי' ע"ז מב ע"ב ול"ע:

מוסף רש"י

הרי תרומת הדשן. בכל יום מוחה ממתחה ומוציא את הדשן מגלה הממתחה ממנה ומתן במזרקו של כבש, דכתיב ומשם ומשם שם גניזתו ושם נגנע במקומו אלמא אסור בהנאה (זבחים מו. וכעי"ז יומא נט: וחולין קיז. וכריתות ו.) וכיון דבהנאה אסור משום קדושתו מעילה נמי אית ביה (יומא שם). **וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין.** מלגלה כתב אחד וגמגמו טולמו מייניה (קדושין כד.).

ד) תיבת ליה נמחק: ה) דהוה תרומת תיבת ליה נמחק: ו) מותר נ"א מותרים הן לכהן הדיוט: ז) כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא: ח) אותו בקדושה אות ה' נמחק: ט) מתיבת כשם עד תיבות ואמר רבינא רשום למעלה קו להורות כי לפ"ד ראוי למחקו: י) נמי שריפתו בקדושה: יא) קלט ס"א לימא מתני' ר' אלעזר בר צדוק אומר כו' דאי רבנן הא נחית לתהום אפילו תימא רבנן דאי קלט לימא רבנן היא ודאי קלט דאי ר' אלעזר בר צדוק אכתי בקדושתייהו קיימי אפילו תימא ר' אלעזר בר צדוק ואין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו כ"כ בכל ס"ו וכן גריס רש"י ז"ל: יב) צדוק אפילו תימא רבנן דאי קלט איכא דאמרי אפילו תימא ר' אלעזר בר צדוק תיבת לא נמחק: יג) מתיבת תורין עד סוף המשנה נמחק (וא"כ מקומן) ומקומן במשנה שבדף שאחר זה: יד) הדשן. גליון בתרומת הדשן עצמו איירי דהוי אצל המזבח כדאמרינן בפירקין דלעיל הנהנה מאפר תפוח ר' יוחנן אמר מועלין בו אימא ה"נ בדם שנעשית מצותו לשון הר"א ז"ל: יג) וגו' בקדש: יא) קלט. גליון ואית דמפרשי דאי קלט כלומר דלול קלטן לקדושה: יז) להו לישנא אחרינא תיבות איכא דאמרי ל"ש. גליון הני לישנא עיקר דכתיבה במס' סוכה הר"א ז"ל: יח) דאמר דלול קטן: יט) רבנן דסברי: יז) דאי קלט אות ר' נמחק: יח) וקלטן וקבל הנסך קודם: יט) במתניתין ירד לשיתין: כ) היא ודאי קלט:

כא) לתהום ומי יוכל להעלותן למעול: כב) דיוקא דדייקינן ללישנא: כג) לימא מתניתין ר' אלעזר בר צדוק היא דאי קלט כלומר מתניתין אתא אות ד' נמחק: כד) איקלט והא דאמר לעיל דצריך שריפה היינו מדרבנן אות ר' נמחק: כה) **הוה** הדשן: כו) פחות מעשר אמות: כז) ודאי דהכל יכול אדם: כח) באדם שזכה בתרומת: כט) ומועלין בה: ל) מדרבנן דלא משלם כלל וע"כ ה"פ דאין תיבות אמרינן מועלין נמחק: לא) דקתני במתניתין אין: לב) דהתם היינו טעמא משום דאזיל לרעייה כדפ' לעיל ואין לה פדיון עד לאחר שיהיה בו מום וכיון דתפיס מקרי קדשי ה' ועוד שמן המעות קונין עולת קיץ למזבח וא"כ איקרי קדש אבל: לג) ה' אבל ליכא למימר דשאני חטאת שעברה שנתה משום שהיא קדושה קודם שעברה שנתה אבל העופות הם מקודשים מיד דהא קא פסיק רתני הכא אפילו היכא שקדשו הבני יונה קודם אלא דראי צריך לומר כדפי': לד) ושמו וא"כ היינו גמר מצותו ומכאן ואילך אין מועלין. ס"א אלא מזבח הפנימי מנלן דהוי גמר מצותו ואימא דאין מועלין מכאן ואילך מיהו אין נראה לפרש כך דהכא מיירי מן תרומת הדשן מדלא מייתי קרא דהוהוציא את הדשן וא"כ קשה דהא תיבות מיהו אין לפרש כך נמחק: לה) אצל המזבח: לו) הדישון כדנפקא לן כו' והשאר נמחק: לז) ולאו ממעילה קא פריך אות ד' נמחק:

מזבח החיצון דכתיב ביה [1] ושמו אצל המזבח מזבח הפנימי מנלן אמר ר"א דאמר קרא [2] והסיר את מוראתו בנוצתה אם אינו ענין למזבח החיצון תנהו ענין למזבח הפנימי אימא אידי ואידי [ז] במזבח החיצון ולקבוע לו מקום א"כ לימא קרא אצל [ח] המזבח מאי [1] הדשן דאפילו מזבח הפנימי [ט] מנורה מנלן דשן הדשן: מתני' [י] ר"ש אומר תורין שלא הגיע זמנן מועלין בהן בני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין בהן: גמ' בשלמא ר' שמעון כדקתני טעמא [יא] שהיה ר"ש אומר כל הראוי [יב] לאחר זמן והקדישו בתוך זמנו הרי הוא בלא תעשה ואין בו כרת אלא רבנן מאי שנא ממחוסר זמן אמרי מחוסר זמן מידי דהוה אבעל מום [א]דבר פדיון הוא אבל הני עופות [ב]כיון דאין מום פוסל בעופות אין לעופות פדיון [ג] [ב]אמר עולא א"ר יוחנן [ג]קדשים שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה יתיב [ד] עולא וקאמר להא שמעתא א"ל רב [ג]חסדא מאן שמע לך ולר' יוחנן [ט] רבך [ז][וכי] קדושה שבהן להיכן הלכה א"ל [ט] תיקשי מתניתין תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין [י]הכא נמי נימא קדושה שבהן להיכן הלכה [יא]א"ל מודינא לך דאיכא מעילה מדרבנן וקשיא לי מי איכא מידי דמעיקרא [יב] לא אית ביה מעילה ולבסוף אית ביה מעילה ולא והא איכא דם דמעיקרא לית בה מעילה ולבסוף אית בה מעילה דתנן [ו]דם בתחלה אין מועלין בו יצא לנחל קדרון מועלין בו אמרי התם נמי איכא מעילה מעיקרא דאמר

מנורה מנלן לן [יג] לא קבעי מדישון דהא כתיב בהדיא (שמות ג) בהיטיבו את הנרות אלא קבעי מנלן דהיה קביעות מקום לדשנו [שם] מנורה אלא מזבח קדמה לכך נראה לפרש דהכא נמי בעי בקביעות מקום דמשמע מתוך המשנה דקביעות מקום דמזבח הפנימי הוא אלא קדמה במקום שש דישון מזבח החיצון [יד] מדקאמר דישון מזבח הפנימי אין מועלין משמע הא [טו] דישון מזבח החיצון במקום שקבוע דישון פנימי מועלין ואם כן [יז] דישון מזבח הפנימי הוא אלא הכא ממזבח קדמה שאם כי' חוץ [יח] [ט] (לזמנה) אמאי מועלין שם [יט] אפילו במזבח החיצון והא אמרינן לעיל דמועלין בה עד שתצא לבית הדשן אלמא דכי יצאת לבית הדשן ליתי בה מעילה אלא דאפי' דישון מזבח הפנימי כי' אלא מזבח קדמה שמוך לתרומת הדשן [ט] של מזבח החיצון [יט] (ובכאן גרס בית הדשנים היה שם) והשתא ניחא דקאמר דישון מזבח הפנימי אין מועלין הא של מזבח החיצון [ז] בשאומו מקום מועלין דאכתי לא יצא לבית הדשן שמתוך למזבח ועלה קאמר בגמ' בשלמא מזבח החיצון נפקא לן קביעות מקום לתרומת הדשן דכתיב ושמו אצל המזבח אלא מזבח הפנימי מנלן שיש קביעת מקום לדישון [ט] [יא] דאמר קרא והסיר מורתו בנוצתה והשליך אותה אל המזבח קדמה [יב] אם אין ענין למזבח החיצון דהא כתיב ושמו תנהו למזבח הפנימי: **ואימא אידי ואידי למזבח החיצון ולקבוע לו מקום.** פי' לקבוע מקום למורתה ונולה [יג] (שיש לו שתהא) במקום תרומת הדשן של מזבח וקשה דמשמע דקאי לקבוע מקום אתרומת הדשן של מזבח החיצון [יד] גופייהו ועוד קשיא מאי משני א"כ לימא קרא [טו] אל המזבח ה"ל למימר אם כן לא לכתוב אל מקום הדשן אלא והשליך אותה אל המזבח קדמה ותו לא אלא ה"פ ואימא אידי ואידי לדישון המזבח החיצון ולקבוע לו מקום לדישון שהיא קדמה דבאידך קרא דומנו לא כתיב קדמה ולא הוה ידענא במזבח או במערב ומשני א"כ לימא קרא אל (אצל) כלומר למה לי דכתיב אל מקום הדשן לא לכתוב אלא אל המזבח קדמה והייתי למד בג"ש אל אל דדישון מזבח החיצון במקום שזורקין בו המורתה והנולה מאי מקום הדשן דאפילו מזבח הפנימי כלומר שגם קביעות מקום דישון מזבח הפנימי היה שם אל אל מזבח החיצון: **מנורה מנלן.** דדישונה היה שם אל אל המזבח [יב] דשן הדשן דשן נפקא לן ממזבח [טו]: **בשלמא לר"ש.** לכן מועלין בתורין שלא הגיע זמנן דקתני טעמא כפ' [ז] השמטו (זבחים דף קיב:) גבי אותו ואת בנו ומתוסר זמן [טז] הרי הוא בלא תעשה אם שחט בחוץ וכיון דאם שחטה בחוץ עובר בלא תעשה א"כ חשיבי לענין שמועל בהם אלא לרבנן [יז] דאמרי דליכא לאו אם שחט בחוץ מ"ש ממחוסר זמן דמועלין בו קודם שיגיע זמנו מעיקרא הוה מצי למימר בשלמא לר"ש מידי דהוי אמחוסר זמן בלאו הא' טעמא לאיש בהו לא תעשה אלא בעי למימר טעמא דאתי שפיר אפילו במסקנא דמסיק מידי דהוה אבעל מום ומחלק בין מחוסר זמן לעופות וכה"ג פירשתי בפ"ק דשבת (דף ה:[יח]) גבי בשלמא בן עזאי [יט] מהלך כעומד דמי: **אבל** גבי עופות ביון דאין המום פוסל בעופות אין לעוף פדיון. לאו דוקא משום דאין [כ] פוסל דהא אפילו מחוסר אבר שפוסל בעופות לית ביה פדיון כדמשמע במס' מנחות (דף ק:) שאין פדיון אלא לבהמה [כא]: **ובי** קדושה שבהן להיכן הלכה. כלומר קדושה שהיה להם קודם שמתו שהיה בהם מעילה מן התורה אמר עולא ותיקשי לך מתני' תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין ומיירי אף בשהקדישן קודם שעבר זמנן ואמאי לימא קדושה שבה להיכן הלכה שהיה בהן קדושה [כב] ביומים קודם שעבר זמנו [כג] למעילה בהו וה"ה דהוה מצי פריך מחמש חטאות התמות אמר ליה מודינא לך דאיכא מעילה דרבנן רב חסדא הדר ביה מקושייתו והכי קאמר מודינא לך דוודאי ליכא מעילה [כד] אלא מדרבנן כמו בקדשים שמתו והא דהוה (קהדר) קשה לי יוציס אפילו מעילה מדרבנן ליכא וקשיא לי מי איכא מידי כלומר

ולקבוע לו מקום לדישון שהיא קדמה דבאידך קרא דומנו לא כתיב קדמה ולא הוה ידענא במזבח או במערב ומשני א"כ לימא קרא אל (אצל) כלומר למה לי דכתיב אל מקום הדשן לא לכתוב אלא אל המזבח קדמה והייתי למד בג"ש אל אל דדישון מזבח החיצון במקום שזורקין בו המורתה והנולה מאי מקום הדשן דאפילו מזבח הפנימי כלומר שגם קביעות מקום דישון מזבח הפנימי היה שם אל אל מזבח החיצון: **מנורה מנלן.** דדישונה היה שם אל אל המזבח [יב] דשן הדשן דשן נפקא לן ממזבח [טו]: **בשלמא לר"ש.** לכן מועלין בתורין שלא הגיע זמנן דקתני טעמא כפ' [ז] השמטו (זבחים דף קיב:) גבי אותו ואת בנו ומתוסר זמן [טז] הרי הוא בלא תעשה אם שחט בחוץ וכיון דאם שחטה בחוץ עובר בלא תעשה א"כ חשיבי לענין שמועל בהם אלא לרבנן [יז] דאמרי דליכא לאו אם שחט בחוץ מ"ש ממחוסר זמן דמועלין בו קודם שיגיע זמנו מעיקרא הוה מצי למימר בשלמא לר"ש מידי דהוי אמחוסר זמן בלאו הא' טעמא לאיש בהו לא תעשה אלא בעי למימר טעמא דאתי שפיר אפילו במסקנא דמסיק מידי דהוה אבעל מום ומחלק בין מחוסר זמן לעופות וכה"ג פירשתי בפ"ק דשבת (דף ה:[יח]) גבי בשלמא בן עזאי [יט] מהלך כעומד דמי: **אבל** גבי עופות ביון דאין המום פוסל בעופות אין לעוף פדיון. לאו דוקא משום דאין [כ] פוסל דהא אפילו מחוסר אבר שפוסל בעופות לית ביה פדיון כדמשמע במס' מנחות (דף ק:) שאין פדיון אלא לבהמה [כא]: **ובי** קדושה שבהן להיכן הלכה. כלומר קדושה שהיה להם קודם שמתו שהיה בהם מעילה מן התורה אמר עולא ותיקשי לך מתני' תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין ומיירי אף בשהקדישן קודם שעבר זמנן ואמאי לימא קדושה שבה להיכן הלכה שהיה בהן קדושה [כב] ביומים קודם שעבר זמנו [כג] למעילה בהו וה"ה דהוה מצי פריך מחמש חטאות התמות אמר ליה מודינא לך דאיכא מעילה דרבנן רב חסדא הדר ביה מקושייתו והכי קאמר מודינא לך דוודאי ליכא מעילה [כד] אלא מדרבנן כמו בקדשים שמתו והא דהוה (קהדר) קשה לי יוציס אפילו מעילה מדרבנן ליכא וקשיא לי מי איכא מידי כלומר

אלא דישון מזבח הפנימי מנלן. שהיה מניחו אצל מזבח החיצון ושיהו מועלין בו לאמר שבא עם תרומת הדשן: **והסיר את מוראתו בנוצתה וגו' אל מקום הדשן אם אינו ענין.** למכתב אל מקום הדשן לדישון מזבח החיצון להא כתיב ביה דשן אחר לכתיב (ויקרא ו) והריס את הדשן תנהו ענין אלא אל מקום הדשן לדישון מזבח הפנימי והמנורה שש היה מקומו דמועלין בו כבתרומת הדשן של מזבח החיצון המונח שם: **אימא אידי ואידי.** קרא לדישון מזבח החיצון מייר והא דשנה עליו הכתוב והשליך וגו' כדי לקבוע לו מקום שתהא השלכת מוראת העוף אצל המזבח קדמה. ואכתי לא ידעינן לאמאי מועלין בדישון מזבח הפנימי דהא לא כתיב ביה דישון כלל להאי לכתיב ודשנו את המזבח [ז] הוה בשעת מסעות קמיירי: **אם כן.** כדאמרת דלקבוע לו מקום הוא דאתא ג"כ לימא קרא והשליך אותו אצל המזבח קדמה ותו לא וממילא ידענא דהיינו מקום הדשן דליף אצל אצל מומלא דאיכא מעילה דרבנן [ח] כתיב ביה דשן [ט] בתרומת [י] הדשן של מזבח החיצון מועלין בה: **הדשן.** מריבויא דה"א אתי דישון המנורה: **גמ' בשלמא לר"ש.** דמחייב מעילה בשלא הגיע זמנן: **דקתני טעמא.** בפרק אותו ואת בנו [יא]: **שהיה ר"ש אומר.** השוחט אותו ואת בנו קדשים בחוץ שני הרי הוא בלא תעשה [יב] (לאותו ואת בנו) ואין בו כרת שהיה ר"ש אומר כל הראוי לבוא לאחר זמן כגון זה שהוא ראוי לישחט למחר בפנים ושחטו בחוץ ה"ז עובר בלא תעשה ואין בו כרת לפי שאינו מתקבל בפנים לאיסור אותו ואת בנו נוהג נמי בקדשים נמי שהקדישן קודם זמנן הואיל ויהיו ראוין לאחר מכאן שאתא נמי אית בהו מעילה: **אלא לרבנן.** ת"ק דאמר לא נהנין ולא מועלין מאי שנא ממחוסר זמן דבהמה דקי"ל שנכנס לדיר להתעשר כדאמרי' פרק מעשר בהמה (בכורות דף טו.) מחוסר זמן נכנס לדיר להתעשר דליף העברה העברה בעופות[ז] ואין לעופות פדיון הכי נמי לית בהו קדושה בחוסר זמן דעוף: **יצאו מידי מעילה דבר תורה.** דלא קדשי ה'[כ] ניהו דלא חזו לגבוה וקדושת דמים נמי לית בהו דאין פודין את הקדשים להאכילם לכלביה[כא]: **ותיקשי לך מתני' כו'.** אלא כי היכי דבמתני' לא אמרי' קדושה שבהן להיכן הלכה ה"נ לא [יא] אמר גבי קדשים שמתו הלכך יצאו מידי מעילה דבר תורה [כב] אבל בהא מודינא לך אע"ג דאמינא יצאו מידי מעילה דבר תורה מדרבנן בקדשים שמתו ובתורין שלא הגיע זמנן ומשלם הקרן: **וקשיא לי.** [ז]תורין [כ] [כא] דלרב חסדא דאמר וכי קדושה שבהן להיכן הלכה וכו' דמשמע דסבירא ליה דאית בהו קדושה ומי איכא מידי דמעיקרא לית ביה מעילה כלל ולבסוף אית בהו מעילה דרבנן [כב] בשלמא היכא דהוה בה מעילה מדרבנן לבסוף אבל בתורין שלא הגיע זמן דבשעת הקדש לא הוה בהו מעילה מדאורייתא כגון הני קדשים שמתו אי אמרת דאית בהו מעילה מדרבנן לבסוף שפיר אבל בתורין שלא הגיע זמנן דלא הוה לא חזו לקדשי ה' מי אמרי' דליהוי בהון מעילה מדרבנן: דם בתחלה.

המקיץ

וכי קדושה שבהן להיכן הלכה לאו קושיא היא דהא גבי

יז א מיי' פ"ט מהלכות איסורי מזבח הלכה י:
ב [מיי' פ"ג מהל' איסורי מזבח הל' ז]:
יח ג מיי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה ז:

תורה אור השלם

1. וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי בַד יִלְבַּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת הָעֹלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו ג
2. וְהָסִיר אֶת מָרְאָתוֹ בְּצַנָּתָהּ וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ קֵדְמָה אֶל מְקוֹם הַדֶּשֶׁן: ויקרא א טז

שיטה מקובצת

[א] ואידי למזבח החיצון אות ב' נמחק: [ב] אצל (אצל) מאי תיבת המזבח נמחק: [ג] הפנימי אשכחן מזבח הפנימי מנורה: [ד] מתני' תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעברו זמנן לא נהנין ולא מועלין ר' שמעון: [ה] הראוי לבא לאחר זמן מתיבת והקדישו עד תיבת הרי נמחק: [ו] פדיון אינו קדוש במחוסר זמן אמר: [ז] יתיב רבה גליון כן נמצא ברוב ספרים אבל בתוס' משמע דיתיב קאי אעולא ונרסי על ר"י רבך: [ח] יוחנן קדושה לפי הגירסא דלעיל רבה לא גרס' הכא רבך: [ט] אמר ליה ותיקשי לך מתני': [י] מועלין בהן הכא: [יא] הלכה אלא מודינא על תיבות אמר ליה נרשם קו למעלה להוורות כן לפ"ד ראוי למחקו זה לשון האמינא יצאו מידי מעילה דבר תורה מודינא לך דאיכא מעילה מדרבנן ומשלם הקרן לבד אפילו בתורין שלא הגיע זמנן וקשיא ליה לרב חסדא מי איכא מידי דמעיקרא לית בהו מעילה ולבסוף אית בהו מעילה מדרבנן אתורין קא קשיא ליה אי אמרת בשלמא היכא דהוי ביה מעילה מדאורייתא מעיקרא כגון הני קדשים שמתו שפיר ככתוב ברש"י ז"ל: [יב] דמעיקרא. עי' תוס' מנחות (דף נב ע"ב) ד"ה גזרו: [יג] דשן כבתרומת הדשן: [יד] למזבח קרינן כשיגדלו הס"ד תיבת כשיבא נרשם עליו קו למעלה להוורות כי לפ"ד ראוי למחקו: [טו] תעשה דשוחט חוץ ואין תיבות דאותו ואת בנו נמחק: [טז] מרחם וקרב לאחר זמנו אף: [יז] הוא כדתנן כל הקדשים שקדם מומן להקדישן נפדין: [יח] נמי אפילו כשהוא: [יט] לא אמרי' גבי: [כ] דרב חסדא אות ל' ל"ש: [כא] דרבנן אי אמרת בשלמא: [כב] קודם שנתקבל בכלי כן לשון הרא"ש ז"ל: [כג] לן ולא קבעי מדישון כו' אלא ודאי קבעי מנלן כו' מקום לדישון מנורה אצל מזבח קדמה ודומיא דמנורה הויא בעי הכא לכך נראה לפרש כו' בעי מקביעות מקום דדישון מזבח הפנימי אם הוא אצל המזבח קדמה במקום: [כה] החיצון וכן משמע במתני' מדקאמר: [כה] הא של מזבח החיצון באותו מקום עצמו שקבוע דישון: [כו] וא"כ דהם במקום אחד ע"כ צ"ל דדישון מזבח תיבת דישון נמחק: [כז] חוץ למחנה ס"א במקום הוצאת הדשן של מזבח החיצון א"כ ודאי אפילו בדישון מזבח החיצון אין מועלין כדאמרינן לעיל כו': [כח] שם בדישון מזבח חי' אפילו ל"ש ואות ב' נמחק: [כט] החיצון וכדאמר לעיל שלשה בית הדשנים תיבות ובכאן גרס נמחק: [ל] החיצון מועלין באותו מקום: [לא] לדישון אצל המזבח קדמה דאמר: [לב] קדמה אל מקום הדשן אם: [לג] ונוצה שישליכנה במקום תרומת הדשן של מזבח החיצון וקשה: [לד] החיצון גופיה ועוד אות ו' נמחק: [לה] אצל אצל ה"ל. תיבת מזבח נמחק ול"ש: [לו] ממזבח אכן קשה למהר"ם דלא מצינו הדשן גבי מנורה ולפי שיטת הספר נראה דה"ק דשן הדשן כלומר א"כ לימא קרא דשן למאי הדשן ש"מ לרבות מנורה: [לז] זמן דקאמר הרי הוא כו' שחט חוץ אות ב' ל"ש: [לח] עזאי קסבר מהלך: [לט] דאין מום פוסל בעופות דהא: [מ] לבהמה אלא ה"ק שאין תורת מום בעופות שאם היה בהם תורת מום הייתי אומר דכיון דגלי פדיון גבי בהמה גלי נמי בעופות אבל השתא דאמר דאין בהם תורת מום א"כ הם חלוקים מבהמה ודוקא בבהמה גלי פדיון אבל לא בעופות: [מא] זמנו למעול בהו:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ל"כ וכו' וכיון דכתיב ביה דשן דינו כבתרומת הדשן: (ב) ד"ה וקשיא לי תתורין דרב [חסדא] לאמר וכי כל"ל (ותיבת חסדא נמחק):

מוסף רש"י

הרי הוא בלא תעשה. הואיל וכלאוין לאחר זמן יש בו לא תעשה לשוחטן בחוץ (זבחים קיב:) הואיל וכלאי לאחר זמן, וללו לדיליה מפרש בפרק בתרא דזבחים (קיד.) מלא תעשון ככל אשר אנחנו עושים וגו' (חולין פא.). יצאו מידי מעילה דבר תורה. משום דכתיב קדשי ה', וכיון דמנו לא חזו לקדשי ה' (לקמן טו.) אבל מדרבנן אית בהו מעילה (לעיל ב.). יצאו לנחל קדרון. לפה רש"י לעיל יא ב.

רבינו גרשום

אלא מזבח הפנימי מנין. דהוה ליה עביד דישון כלל ושהיה מניחו אצל מזבח החיצון: אמר קרא והסיר את מוראתו וגו': אם אינו ענין למכתב אל מקום הדשן הכא דיכול למימר והשליך אותה אצל המזבח ובהכי סגיא דידע' דהיינו מקום הדשן תנהו ענין האי אל מקום הדשן לדישון של מזבח הפנימי ושש היה מקומו: אימא אידי ואידי. קראי בדשן של מזבח חיצון מיירי והאי דשנה עליו הכתוב משום דלקבוע לו מקום אתא דמקום השלכת מוראת העוף תהא אצל המזבח ואכתי לא ידעינן אי הוה ליה דישון אי לא וההוא קרא דכתיב ודשנו את המזבח ההוא בשעת מסעות קא מיירי: ודאי מצי

ילף מהכא א"כ הוא כדקאמרת דלקבוע לו מקום הוא לימא קרא והשליך אותו אצל המזבח ותו לא וממילא ידענין דהיינו מקום הדשן דליף אצל מושמו אצל המזבח דתרוייהו במזבח החיצון קא מיירי אלא מדאצטריך למכתב בהאי קרא הדשן ש"מ בדישון של מזבח הפנימי קא מיירי: הדשן. מריבויא דה"א אתי דישון של מנורה: בשלמא לר' שמעון. דקא מחייב מעילה בלא הגיע זמנן: כדקתני טעמא שהיה ר' שמעון אומר. בפרק אותו ואת בנו השוחט אותו ואת בנו בחרץ שני הרי הוא בלא תעשה דשחוטי חוץ ואין כאן כרת: שהיה ר' שמעון אומר. כל הראוי לאחר זמן כגון זה שהוא ראוי לישחט למחר ושחטו בחוץ הרי הוא בלא תעשה ואין בו כרת דאינו מתקבל בפנים דאותו ואת בנו נוהג נמי בקדשים אף הכא נמי הני תורין שהקדישן קודם זמנן כיון דלקמן מיחזי אית בהו מעילה השתא: אלא לרבנן. תנא קמא דאמר לא נהנין ולא מועלין: מאי שנא ממחוסר זמן. דבהמה דנכנס לדיר להתעשר כדאמרינן בפרק מעשר בהמה [בהלכה דהלקוח תניא ר' שמעון בן יהודה אמר משום ר' שמעון מחוסר זמן כו'] נכנס לדיר להתעשר והרי הוא כבכור מה בכור קדוש לפני זמנו וקרב לאחר זמנו אף מחוסר זמן קדוש לפני זמן וקרב לאחר זמן ומעשר יליף העברה העברה מבכור אף הני תורין נמי ליקדשו לפני זמנן ולמעול בהן: אמרין. לא דמי מחוסר זמן דבהמה למחוסר זמן דעופות דהיינו טעמא דקדושה דמחוסר זמן דבהמה מידי דהוה אבעל מום אית בה קדושה כשהיא בעלת מום אית בה נמי קדושה אפילו כשהיא מחוסר זמן אבל עופות דליכא למימר בהו האי מיגו הואיל ואין המום פוסל בעופות הכי נמי אין בהן קדושה במחוסר זמן: יצאו מידי מעילה דבר תורה. דלאו קדשי ה' נינהו דלא חזו לגבוה דהא מתו: א"ל. רבא אע"ג דאמינא יצאו מידי מעילה דבר תורה: מודינא לך דאיכא מעילה מדרבנן. ומשלם הקרן בלבד אפילו בתורין שלא הגיע זמנן: וקשיא לי לרב חסדא מי איכא מידי. דמעיקרא לית בה מעילה כלל ולבסוף אית בה מעילה מדאורייתא מעיקרא כגון הני קדשים שמתו אי אמרת דאית בהו מעילה מדרבנן לבסוף שפיר אבל בתורין שלא הגיע זמנן דלא הוה לא חזו לקדשי ה' מי אמרי' דליהוי בהון מעילה מדרבנן: דם בתחלה.